

- Hur går det till att ögonlysa? -

När man kommer till veterinären för ögonlysning, så får hunden ögondroppar ca 15-20 min före undersökningen.

Dessa ögondroppar är pupillvidgande och de används för att det ska vara möjligt för veterinären att se så mycket som möjligt av ögats inre delar.

När det sedan är dags för undersökningen så görs detta i ett mörkt rum och veterinären använder två verktyg dels ett oftalmoskop för att kunna se ögonbotten och näthinnan ordentligt, samt en spaltlampa för att inspektera ögats främre delar, som t ex linsen.

Undersökningen är helt smärtfri för hunden och den tar endast en kort stund att utföra.

Resultatet får hundägaren direkt efter undersökningen och veterinären skickar även in resultatet för registrering hos SKK (Svenska kennelklubben). Samtliga ögonlysningsresultat registreras centralt hos SKK fr o m 1 juli 2002.

Efter undersökningen ska hundägaren tänka på att hundens pupiller kan vara utvidgade (till följd av ögondropparna) under ett par timmar och hunden kan vara extra känslig för starkt ljus under denna period.

Varför ska man ögonlysa?

Hos flera raser, så även Bichon Frisé, förekommer ärftliga ögonsjukdomar som i värsta fall kan leda till att hunden drabbas av blindhet. För att förhindra att ögonsjukdomar förs vidare är det därför viktigt att hundarnas ögon undersöks så att man i möjligaste mån endast använder friska hundar i avelsarbetet. En ögonlysning visar endast hundens status för dagen och resultatet är giltigt i ett år. Hunden kan komma att utveckla en ögonsjukdom senare i livet, eller vara anlagsbärare av sjukdomen utan att själv vara sjuk. Desto fler som ögonlyser sina hundar desto bättre för rasen och dess framtid.

När ska det göras?

Det är svårt att ge några generella rekommendationer om tidpunkt för ögonlysning då olika sjukdomar kan debutera vid olika åldrar. Den som använder sin bichon i avel ska ögonlysa sin hund inom 1 år före parning för att avkommorna ska registreras i SKK. Det är dock viktigt att man även fortsätter att ögonlysa sin hund när den inte längre används i avel, då vissa sjukdomar kan debutera senare. En bichon bör ögonlysas upp till ca 10 års ålder.

Vem ögonlyser?

Ögonlysning utförs av veterinärer med speciell kompetens att påvisa ärftligt betingade ögonsjukdomar. Idag finns det cirka 25 veterinärer runt om i Sverige med kompetens inom oftalmologi (läran om ögonsjukdomar).

Bör alla bichoner ögonlysas?

I dagsläget är det av stort intresse att alla bichonägare hjälper till att samla in så mycket data som möjligt, så det hade varit önskvärt om alla bichoner hade ögonlysts vid ett par tillfällen under sitt liv. Den information som finns tillgänglig i SKK:s databas är alltför liten för att vi idag ska kunna dra några större slutsatser av det.

Om du vill hjälpa till att samla data är det bra om du ögonlyser din hund en gång när den är 1-5 år gammal och en gång när den är 8-10 år gammal. Om alla gör detta så får vi en bra databas som ger oss material att utvärdera hälsoläget i rasen. En hund som används i avel ska naturligtvis ögonlysas mycket, mycket mer frekvent!

Hur gör man med resultatet?

De allra flesta som ögonlyser sina bichoner får ett "förväntat" resultat, d v s att hunden inte visar någon ögonsjukdom, men det kommer alltid att vara någon som får ett annat besked... Detta är aldrig lätt, varken för den ägare eller den uppfödare som det drabbar. MEN man måste inse att detta är inte livets slut! Visst, kan det kännas tungt och svårt men livet går vidare och man måste sätta saker och ting i sitt rätta perspektiv.

Mindre katarakter har hunden inga problem med och lever som om den inte hade haft en liten fläck i ögat och ser utan problem. Om det värsta scenariot skulle inträffa att hunden riskerar att bli blind till följd av katarakt eller PRA ska man vara medveten om att denna blindhet kommer smygande och hunden lär sig att använda sina övriga sinnen och kan i de allra flesta fall leva bekymmersfritt i fortsättningen också. En blind hund klarar sig mycket bra och ingen av dessa sjukdomar ger upphov till någon smärta hos hunden.

Hundar som har drabbats av blindhet till följd av katarakt kan opereras och få synen tillbaka. Hundar som drabbas av PRA kan däremot inte opereras utan de förblir blinda.

Det är av stor vikt i avelsarbetet att man följer de rekommendationer avseende ögon som BFR har arbetat fram tillsammans med veterinär.

Rekommendationer

Alla bichoner som används i avel ska vara ögonlysta inom 1 år före parning för att valparna ska registreras hos SKK. Det är dock viktigt att dessa hundar även ögonlyses efter att de inte längre används i avel upp till ca 10 års ålder, eftersom vissa sjukdomar kan debutera sent. När de inte längre används i avel kan ögonlysning ske ungefär vartannat år. (Var dock medveten om att ett ögonlysningsintyg endast är giltigt under ett år.)

För att få mer information angående y-sömskatarakt och övrig partiell katarakt är det av intresse att hundar med dessa diagnoser samt eventuella avkommor ögonlyses kontinuerligt upp till ca 10 års ålder. Denna data kan sedan användas för att utvärdera hur de olika katarakterna utvecklar sig hos bichonen och även säga något om dess ärftlighet.

Bichonägaren, vars hund inte används i avel, som vill hjälpa till att samla data för rasens skull bör ögonlysa sin hund vid två tillfällen; vid 1-5 års ålder och 8-10 års ålder.

Kommentar

Det är viktigt att vara införstådd med att ett ögonlysningsresultat endast är giltigt i ett år.

Det är inte möjligt att som hundägare själv se vilka ögonsjukdomar ens hund har/inte har. Detta kan endast veterinären med specialistkompetens avgöra. För rasens skull är det viktigt att man följer de rekommendationer avseende ögon som BFR har arbetat fram tillsammans med veterinär.